

Oponentní posudek diplomové práce

Autor práce: Jan Luksík

Téma: Helsinky Central Library

Vedoucí práce: prof. Jiří Suchomel, FUA TUL

Úvodem bych asi měl říci, že jsem v Helsinkách nikdy nebyl. Honza se přiznal, že vlastně také ne, respektive ne nyní a na místě stavby.... To je elitní parcelou ve městě, na okraji historické části s výhledem na záliv. Okolní parcely jsou zastavěny z hlediska města a státu nejvýznamnějšími budovami pro kulturu a reprezentaci. V sousedství realizace od Aalta, Holla.... Honza si prostě umí vybrat parcelu i na dálku!

Malá odbočka - při pohledu na okolí helsinského nádraží se neubráním srovnání s Prahou, respektive s kvalitou a typologií plánované výstavby okolo Hlavního a Masarykova nádraží. V našem případě výstavba reprezentativních budov, zdá se, skončila bývalým Federálním shromážděním před téměř padesáti lety. Velká škoda a důvod k zamyšlení – ve Finsku plánují v centru další muzea a vyhlašují soutěž na helsinskou ústřední knihovnu, v Praze se na podobné parcele připravuje další soubor komerčních budov....

Zadání ke zmíněné soutěži bylo také výchozím podkladem pro tuto diplomní práci. Neposuzuji, zda se jej podařilo zcela splnit, nepříjde mi to důležité. Chci se zabývat domem, jak je navržen, posoudit zda se podařilo naplnit hlavní myšlenky konceptu stavby které mě Honza, když mi návrh prezentoval, sdělil.

Hmota domu, ve *schwarzplanu* redukována na podlouhlý obdélník, je orientována stejně jako většina významných budov v okolí. Je to logické – linie zástavby podél západní hrany kolejíště je směrem do ulice spíše řadou solitérů, než tradiční uliční frontou. Parcela knihovny tu sousedí směrem ke kolejím s plánovanou stavbou sídla společnosti KPMG, která je v půdorysné stopě bohatě tvarována – její architekturu nelze soudit pouze ze znalosti půdorysné stopy, ale je zarážející, kolik energie si geometrie administrativní budovy soukromé firmy bere jen na výkresu situace v porovnání s blízkými, daleko významnějšími a ve své stopě uměřenějšími stavbami veřejnými. I to je obraz dnešní doby. I proto je správně se „pootočit“ a naznačit, co si o tom myslím.....

Sympatický koncept moderní dynamické stavby, patrný z podélného řezu, se stal logem projektu. U toho však také zůstalo – možnosti, které nabízí, zůstaly pouze naznačeny. Přiměřeně expresivní, sochařsky pojatá hmota knihovny spočívá na jižní straně na jakémsi podstavci, zprostředkujícím plynulý nástup do budovy od nádraží formou široké rampy monumentálních rozměrů – ta ale končí v mělkém závětrí hlavního vstupu, který je tak trochu „bokem“. Výraznější artikulace vstupu, přiměřené přetažení konzoly hmoty objektu a překrytí – a ochránění – vstupních prostor by bylo nejen praktické (přeci jen v Helsinkách hodně sněží), ale také by umožnilo lepší vyjádření přechodu mezi valem a hmotou domu. Jejich vztah oslabuje i exteriérové schodiště, které řeší přístup k hlavnímu vchodu z druhé strany parku. Nehonit lidi okolo domu, ale pokusit se v tomto místě navrhnout vstupní halu přes dvě podlaží bych upřednostňoval. Hmota valu výsledně působí jako robustní přístavek - zejména v axonometriích je vidět, že s domem příliš nesouzní.

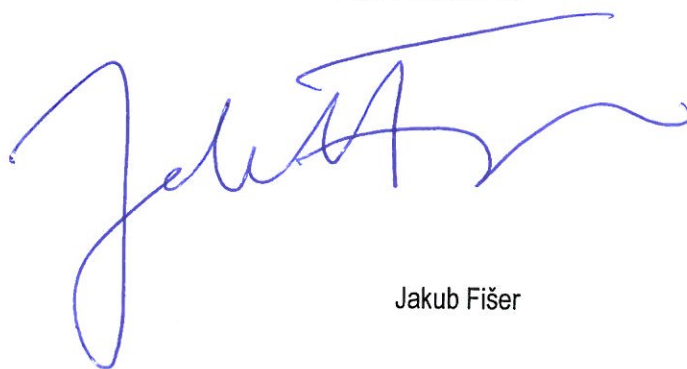
Na vstupní partii pak navazuje kaskáda neformální čítárny, nazývaná lounge, návštěvník tudy může vystoupat k velkému oknu s pohledem na záliv. Zde však prostorová hra končí. Je škoda, že také následující podlaží do ní nejsou zapojena – více abstraktní, plynoucí, či módně řečeno *tekutý* interiér by domu, který měl být dle autora stavbou supermoderního výrazu, jistě prospěl. Sousedící Kiasma budiž příkladem....

Podobné je to i v případě pláště stavby – strukturální hra plných a prosklených panelů by dostala daleko větší sílu a dynamiku, kdyby jednotlivé fasády nebyly na nárožích rozděleny olemováním, ale plynule „běžely“ v nekonečném rytmu okolo celé stavby. Na výkresech fasád je parter celý prosklený – je mi to sympatické, volně stojící solitér by měl nabízet program po celém obvodu přízemí, v dispozicích ale nacházím při východní fasádě toalety a další provozy zázemí stavby – co tedy platí?

Největším problémem návrhu je proto nesoulad mezi formou, její přiměřeností a provozními potřebami stavby. Knihovna je architektonicky obtížné téma – vím to z vlastní zkušenosti ze soutěže na Národní technickou knihovnu. Nejde jen o složitost provozní, ale také významovou, protože stavby pro kulturu - knihovny, galerie a muzea - jsou posledních zhruba sto let jedinými veřejnými budovami, kam si chodíme také pro jistý duchovní zážitek z „výsostného prostoru“, jak jej nazýval L.C....

Honza si zkrátka vybraným tématem a místem na dálku pořádně naložil. Oceňuji, že se nešetřil a v daném čase odvedl kus poctivé, srozumitelné a profesionálně prezentované práce. I přes uvedené výtky proto navrhuji, vědom si jeho zkušeností, hodnocení 2-.

V Praze 11/06/2012

Jakub Fišer